

Vergaderjaar 2025–2026

29 697

Gebiedsgerichte economische perspectieven en Regionaal Economisch Beleid

Nr. 176

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 november 2025

Inleiding

Voor een krachtig Nederland moet elke regio een stevige basis bieden. Vanuit de visie dat alle mensen in Nederland, ongeacht de regio waar ze wonen, gelijke kansen hebben en fijn kunnen leven, blijven structurele aandacht en investeringen in onze regio's essentieel. De inzet van het kabinet is gericht op het versterken van de regio en ruimte te bieden voor regionaal maatwerk. De Regio Deals vormen hierin een belangrijke en bewezen stap in de richting van duurzaam sterke regio's. Samen met de regio's bouwen we aan gemeenschapszin, bestaanszekerheid en leefbaarheid. Omdat elke regio telt.

In de afgelopen jaren is met vijf tranches Regio Deals ingezet op het versterken van de brede welvaart, het verbeteren van de samenwerking in de regio en het vitaliseren van de relatie tussen Rijk en regio. In alle Regio Deals heeft dat tot concrete resultaten geleid, met als uitgangspunt de opgaven in een regio. Omdat elke regio uniek is en haar eigen kansen en uitdagingen heeft, is de regio leidend in de aanpak. Het Rijk sluit hier op aan met kennis en expertise. Dit vraagt erom dat partijen in de regio – ondernemers, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, verschillende overheidslagen, waterschappen, en zorginstellingen – vanuit de volle breedte met elkaar samenwerken. Dat vraagt om een andere manier van werken als Rijksoverheid. In het essay *Waarderen van variatie* is door onderzoekers van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur beschreven hoe de Regio Deals werken als instrument voor interbestuurlijk resultaatgericht samenwerken.¹

¹ NSOB Essay Waarderen van variatie | Rapport | Elke regio telt

Voorbeelden van aanpakken in Regio Deals zijn:

- Op heel veel plekken in Nederland is bijgedragen aan het creëren van leer- en werklocaties (campussen of hubs) waar onderwijs en bedrijfsleven met elkaar in verbinding staan, vaak in gebieden waar het onderwijsaanbod onder druk staat, innovatiekracht versterkt moet worden en waar de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt onvoldoende is. Regio Deals brengen partijen in een regio samen op dit soort plekken.
- Regio Deals bieden een impuls voor toegankelijkheid, kwaliteit en diversiteit van voorzieningen, met name in dorpen, buurten en wijken waar het voorzieningenaanbod onder druk staat. Samen met inwoners wordt gewerkt aan het verbeteren van de leefbaarheid in hun eigen omgeving.
- De economische structuur in regio's is versterkt, bijvoorbeeld door ruimte te bieden voor innovatie en hier – samen met het bedrijfsleven – een ecosysteem voor op te bouwen. Een Regio Deal is daarmee een vliegwiel voor een sterke regionale economie.

Naast bovenstaande voorbeelden zijn twaalf andere thema's (rode draden) geïdentificeerd waar in Regio Deals aan gewerkt wordt. Voor verdere verdieping verwijs ik graag naar het onderzoek *Rode Draden in Regio Deals* dat is uitgevoerd door de Rebel Group.²

Zesde tranche Regio Deals

In mijn brief van 3 februari 2025 informeerde ik uw Kamer over de zestien geselecteerde Regio Deals in het kader van de zesde en laatste tranche.³ Na de selectie is, samen met betrokken vakdepartementen en partijen in de regio, het gesprek gevoerd over de regionale opgaven, de gezamenlijke ambities en de afspraken die partijen hierover maken. Hierbij stond steeds de vraag centraal hoe de aanpak zoveel mogelijk bijdraagt aan het versterken van de brede welvaart van inwoners en ondernemers in het gebied.

Na een intensieve periode van uitwerking zijn de geselecteerde voorstellen omgezet in convenanten. Ik ben verheugd uw Kamer hierbij 16 nieuwe Regio Deals van de zesde tranche aan te bieden. Daarmee kunnen deze Regio Deals nu van start om aan regionale opgaven te werken met een passende aanpak.

Vanuit rijkszijde is breed door de betrokken vakdepartementen VRO, BZK, EZ, KGG, IenW, JenV, LVVN, OCW, SZW en VWS meegewerkt aan het opstellen van de convenanten. Afhankelijk van de opgaven die worden aangepakt, hebben steeds twee of meerdere collega-bewindspersonen meegetekend. De departementen zullen ook actief betrokken blijven bij de uitvoering, daarover zijn in het convenant concrete afspraken gemaakt.

Vervolg

Medio november staat een feestelijke aftrap met alle zestien nieuwe Regio Deals gepland. Op korte termijn ontvangen de betreffende regio's een beschikking van de Specifieke Uitkering (SPUK) – of in Caribisch Nederland de Bijzondere Uitkering (BUK) – die zij uit de Regio Enveloppe ontvangen. Tijdens een jaarlijks Rijk-regio overleg bespreken de partners de voortgang en uitvoering van elke Regio Deal. Ik informeer uw Kamer periodiek over de voortgang van deze nieuwe en de al lopende Regio Deals.

² Onderzoek Rode Draden Regio Deals | Rapport | Elke regio telt

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 29 697, nr. 159.

In de bijlage treft u naast de zestien convenanten ook een korte toelichting per Regio Deal aan. Hierin staat vermeld welke departementen betrokken zijn, welke Rijksbijdrage ermee gemoeid is en aan welke regionale opgaven er wordt gewerkt. De Regio Deals hebben meestal een looptijd van vier jaar.

Kennisontwikkeling en -verspreiding

Naast het uitwerken van de zestien convenanten worden er vanuit het programma Regio Deals verschillende activiteiten georganiseerd zodat regio's van elkaars aanpak kunnen leren. In oktober zijn op vijf verschillende locaties, verspreid over het land, praktijklabs georganiseerd waar regio's met elkaar in gesprek gingen over hun aanpak rond thema's die in meerdere Regio Deals spelen.⁴ Departementen zijn daarbij aangesloten. Tijdens deze bijeenkomsten vonden gesprekken plaats over bijvoorbeeld de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, stimuleren van innovaties, omgaan met vergrijzing, bereiken van kwetsbare jongeren en biobased bouwen. Steeds vormden praktijkvoorbeelden vanuit Regio Deals de basis voor kennisuitwisseling en inspirerende gesprekken.

Tijdens de praktijklabs is er, samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten, expliciet aandacht besteed aan de waarde van jongerenperspectieven in regionale beleidsvorming en zijn er instrumenten aangereikt om de participatie en inspraak van jongeren op regionaal niveau te vergroten. Ook is jongerenparticipatie een nadrukkelijk aandachtspunt geweest in de selectie en uitwerking van de zesde tranche. Dit mede naar aanleiding van de door uw Kamer aangenomen motie-Chakor van 12 juni 2024.⁵

Samen met andere vakdepartementen en (regionale) planbureau's is in 2022 het Nationaal Netwerk Brede Welvaart opgericht.⁶ Het netwerk werkt met een kennis- en leerprogramma «brede welvaart in beleid» en heeft dit voorjaar het praktijkboek «Van meer waarde» gepubliceerd. In een vijftal *communities of practice* werken beleidsmakers en onderzoekers van regionale planbureaus samen aan het toepassen van brede welvaart in de praktijk. Het netwerk wordt komend jaar voortgezet om de kennis over het werken met brede welvaart, op de schaal van een regio, verder te bevorderen. Daarnaast wordt de regionale Monitor Brede Welvaart jaarlijks gepubliceerd door het CBS. De komende vier jaar wordt de financiering van deze monitor doorgezet om de ontwikkeling van brede welvaart in de regio's te kunnen blijven volgen.⁷

De waardevolle bevindingen vanuit de praktijklabs, het Nationaal Netwerk Brede Welvaart, recente onderzoeken naar de «Rode Draden in Regio Deals» en de reflectie door de NSOB op de Regio Deals als variant van interbestuurlijk resultaatgericht samenwerken zullen we meenemen bij de uitvoering van de zesde tranche en de lopende Regio Deals uit de eerdere tranches. De komende jaren zijn de Regio Deals nog vol in uitvoering. Deze periode benutten we om intensief in gesprek met regio's te blijven. Samen zorgen Rijk en regio dat de Regio Deals een waardevolle impuls geven aan langjarige gebiedsgerichte aanpakken zoals de NOVEX-aanpak, het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en het Nationaal Programma Vitale Regio's of aan een eigen (regionale) agenda. Tevens

⁴ Locaties Praktijklab Regio Deals (2025): DAB Lab in Bergen op Zoom, Mainstage Event Campus in Zaandam, Brightlands Campus Greenport Venlo, TechniekFabriek Zutphen, IT HUB in Hogeveen.

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, 29 697, nr. 148.

⁶ Home - Nationaal Netwerk Brede Welvaart

⁷ Regionale Monitor Brede Welvaart | CBS

starten we komend jaar een onderzoek naar de geleerde lessen van zes tranches Regio Deals en de belangrijke werkzame elementen die ook voor de toekomst behouden moeten blijven. We stellen een voorstel op over de mogelijkheden om door te bouwen op de ervaringen die zijn opgedaan. Dit verwacht ik in de loop van 2026 met u te kunnen delen.

Tot slot

Met deze zesde en laatste tranche, met zestien nieuwe Regio Deals, geven we opnieuw invulling aan een betere kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers. Samen met de regio's bouwen we aan een samenleving waar mensen zich thuis voelen en klaar zijn voor de toekomst. Ik zie ernaar uit om de samenwerking met deze regio's verder te ontwikkelen tijdens de uitvoering van de Regio Deals en de goede ervaringen en lessen die we gezamenlijk leren, te delen. Aan de slag!

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
M.C.G. Keijzer

Korte tekst per Regio Deal**Regio Deal Noord-Drenthe**

In de Regio Deal Noord-Drenthe *Vitaal verbonden* werken de gemeenten Noordenveld, Tynaarlo en Aa en Hunze en provincie Drenthe samen. Het gebied vormt een groene buffer tussen de steden Groningen en Assen. Veel inwoners maken gebruik van de stedelijke functies als hoger onderwijs, werkgelegenheid en (academische) zorg. De Regio Deal sluit aan op het Ontwikkelperspectief van NOVEX-regio Groningen-Assen. In de Regio Deal wordt gewerkt aan oplossingen voor een toenemende zorgdruk door dubbele vergrijzing en vertrek van jongeren, het versterken van (bereikbaarheid van) voorzieningen en een sterke (vrijtijds)economie. Dit doet de regio door bijvoorbeeld een gezonde leefstijl te bevorderen en middelengebruik te verminderen, door te investeren in de kwaliteit van dorpscentra en door ondernemers in de regio te ondersteunen. In de Regio Deal is bijzondere aandacht voor de restauratie- en herbestemming van werelderfgoed Veenhuizen, ook vanwege de economische impuls die dit kan geven. Partners uit de regio op het gebied van zorg, cultuur, welzijn, onderwijs, het bedrijfsleven en kennisinstellingen, werken samen met de gemeenten aan de opgaven van de toekomst in Noord-Drenthe. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK (inclusief Herstel Groningen), EZ, OCW, SZW, IenW, VWS.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Noord-Drenthe is € 15 miljoen.

Regio Deal Noordoost-Fryslân II

In de regio Noordoost-Fryslân werken de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast-Fryslân, Tytsjerksteradiel en provincie Fryslân samen aan de brede welvaart in de regio. De plattelandsgemeenten hebben te maken met veelal dezelfde uitdagingen: de kwaliteit van wonen, de bereikbaarheid en het ondernemersklimaat van de regio staan steeds meer onder druk, en daarmee ook de leefbaarheid in de dorpen. Met de Regio Deal zetten de partijen samen de schouders onder deze opgaven, door samen te leren, ontwikkelen en uit te voeren. Voorbeelden hiervan zijn de investeringen die met de Regio Deal gedaan worden in regionale mobiliteitshubs, die de bereikbaarheid en daarmee de leefbaarheid van de regio versterken. Ook wordt met de Regio Deal geïnvesteerd in een participatieve aanpak die de woningbouw in kleine kernen kan versnellen. Wat betreft het ondernemersklimaat biedt de Regio Deal kans om de krapte op de arbeidsmarkt tegen te gaan door scholen en bedrijven mogelijkheden te bieden om met elkaar in verbinding te komen. Door ook de regionale samenwerking te versterken met de Regio Deal, kan de regio op deze thema's «mei elkoar trockpakke»! Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, EZ, IenW, VWS.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Noordoost-Fryslân II is € 18 miljoen.

Regio Deal Eemsdelta

Het stedelijk gebied en de vele kernen en dorpen van Eemsdelta kennen een sterke verbondenheid. Inwoners zijn actief en betrokken met zorg voor elkaar. De nadelige gevolgen van de gaswinning tekenen nog steeds de regio. Eemsdelta heeft een groot industriegebied en twee havens, die veel kansen en risico's met zich meebrengen. Het aantal jongeren dat in aanraking komt met drugs en criminaliteit stijgt, net als overlast op scholen. In de regio zijn relatief veel arme(re) huishoudens, veel inwoners hebben een slechte gezondheid en leerlingen haken zonder startkwalificatie af. De Regio Deal Eemsdelta zet in op perspectief voor jongeren en op een veilige leef- en schoolomgeving. Hier wordt de verbinding

gemaakt met de kansen die de Sociale en Economische Agenda van Nij Begun bieden. In samenwerking met scholen, lokale (veiligheids-)partners, inwoners en vrijwilligers, creëren we een hechte gemeenschap waarin jongeren zich kunnen ontwikkelen en de ruimte krijgen om hun talenten te ontplooien. Zo wordt er in de regio gewerkt aan programma's om jongeren terug naar school te krijgen en/of op «het juiste pad» te houden. Met een wijkgerichte aanpak vergroten we de weerbaarheid om ondermijning tegen te gaan. Met de inzet van een jongerenpanel en kindergebiedsregie worden jongeren betrokken. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK (inclusief Herstel Groningen), JenV, SZW.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Eemsdelta is € 8,5 miljoen.

Regio Deal Foodvalley II

Regio Foodvalley ligt in het hart van Nederland, tussen de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe. Een groene en innovatieve regio waar ondernemers, onderwijs en overheid samen bouwen aan het voedselsysteem van morgen. Wat in Foodvalley ontstaat, heeft impact ver buiten de regiogrenzen – van Nederland tot Europa en daarbuiten. Die groei brengt kansen, maar ook uitdagingen. In deze regio komen landbouw, natuur en verstedelijking samen, terwijl de ruimte schaars is en de druk op natuur en voorzieningen toeneemt. In de Regio Deal werken Rijk en regio samen aan verantwoord groeien, regionaal ontmoeten en innovatief ondernemen. De regio wil de verstedelijkingsopgave vormgeven binnen ecologische en ruimtelijke grenzen, met behoud van landschap, leefomgeving en identiteit. De bevolkingsgroei vraagt om nieuwe woningen, voldoende voorzieningen en sociale samenhang tussen bestaande en nieuwe inwoners. Ook wordt geïnvesteerd in het behoud en de ontwikkeling van vakmensen, onmisbaar voor de bouw, energietransitie en regionale economie. Agrarische ondernemers krijgen ondersteuning bij het vinden van toekomstbestendige bedrijfsmodellen die passen bij het gebied. Stad en platteland groeien dichter naar elkaar toe. Nieuwe multifunctionele buitengebieden verbinden natuur, landbouw en recreatie: plekken waar wordt gewerkt, geleerd en genoten. Zo ontstaat een groen netwerk dat de druk op natuur vermindert en de leefkwaliteit in stad en land vergroot. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, LVVN.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Foodvalley II is € 25 miljoen.

Regio Deal Rivierenland II

De regio Rivierenland bestaat uit ruim 80 kleine en middelgrote buurtschappen, dorpen en steden in een overwegend landelijk, uitgestrekt én waterrijk gebied. De regio moet keuzes maken vanwege deze complexe ruimtelijke structuur ten aanzien van het gebruik van die ruimte, omdat – rekening houdend met water en bodem – niet overal gebouwd kan worden. De leefbaarheid in de regio neemt al jaren af door de relatief grote gemiddelde afstand van inwoners tot het openbaar vervoer, zorgvoorzieningen, sportterreinen en (basis)scholen. Dit heeft grote gevolgen voor het gemeenschapsleven en de sociale cohesie in de regio. De Regio Deal biedt Rivierenland de mogelijkheid versneld in te zetten op toekomstbestendig wonen, ondernemen en leven in de regio. Daartoe wordt onder andere een vitaliteitsfonds voor versterken van de sociale cohesie ingericht en breiden we de groenblauwe omgeving in noord-zuid richting uit. We verbeteren de waterbeschikbaarheid, -kwaliteit en -veiligheid en gaan samen met telers uit de agrarische sector in de regio werken aan een duurzame toekomst. Met behulp van gebiedsfinanciering vinden 2–3 pilots hun plek in de Regio Deal en op 6 bedrijventerreinen wordt een stevige impuls gegeven aan hun duurzame ontwikkeling. De

aanpak van netcongestie en andere energievraagstukken zijn een speerpunt voor zowel woon-als werkomgeving. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, IenW, LVVN.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Rivierenland II is € 22,5 miljoen.

Regio Deal Parkstad Limburg III

De regio Parkstad Limburg, gelegen in het zuidoosten van de provincie Limburg, telt ongeveer 256.000 inwoners en omvat zeven gemeenten – gelegen in zowel stedelijk als landelijk gebied. De erfenis van de mijnsluitingen in de jaren '60 en '70 heeft diepe sporen nagelaten in de sociale, maatschappelijke en ruimtelijke structuur van de regio. Een transformatie van vele decennia volgde waarin Parkstad Limburg zich als regio heeft kunnen hervinden. Voortbouwend op de twee eerdere Regio Deals, zet de Stadsregio Parkstad Limburg met de Regio Deal III «Parkstad Limburg biedt ruimte!» verder in op het versterken van het unieke euregionale karakter van de regio – waarin demografische, persoonlijke en economische groei in een inspirerende omgeving de centrale uitgangspunten vormen. Hier uitvoering aan geven vormt dan ook de centrale opgave binnen deze Regio Deal, onderverdeeld in drie deelopgaven voortkomend uit de door gemeenten en Provincie vastgestelde en door het Rijk omarmde Agenda Zuid-Limburg. Zo wordt op de schaal van Zuid-Limburg verder gestalte gegeven aan een grensoverstijgende kenniseconomie (aangevuld met enkele accenten specifiek van toepassing op Parkstad), wordt de leefbaarheid van het landelijk gebied binnen de regio versterkt en worden de achterstanden in kwetsbare wijken en kernen waar de brede welvaart onder druk staat verder weggewerkt. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, EZ, JenV, IenW, LVVN, SZW, VWS, OCW.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Parkstad Limburg III is € 15 miljoen.

Regio Deal Noordoost Brabant II

Noordoost-Brabant is een regio van aanpakkers en doeners, met een diep gewortelde traditie in landbouw en voedselverwerking. Juist deze sector ondergaat een ingrijpende verandering – en dat raakt álles: economie, leefbaarheid en landschap. Hierdoor staat de brede welvaart, ofwel *'t Goeie leven*, in onze regio onder druk. De uitdagingen zijn groot én divers: een kwetsbare economie, grote personeelstekorten, zorgen over de gezondheid van jongeren, verlies van biodiversiteit, water- en ruimteproblemen en een versnipperde samenwerking in de regio. Doordat de transitieopgaven in elkaar grijpen, is een samenhangende aanpak nodig. In deze Regio Deal zetten regio en Rijk samen in op duurzaam ondernemen met toekomstperspectief (*ondernemerskracht*), fijn werken, wonen en leven (*menskracht*), een gezonde balans tussen natuur, landbouw en wonen (*gebiedskracht*) en een goede samenwerking in én met de regio (*regiokracht*). Concreet wordt gewerkt aan onder andere innovatie van het voedselproductiesysteem, energiehubs op bedrijventerreinen, sloop van stallen, ondersteuning van startups, mkb'ers en agrarisch ondernemers, betere dienstverlening aan werkgevers, goede samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, loopbaanadviezen voor inwoners, programma's gericht op mentale gezondheid van jongeren, bewonersinitiatieven voor de leefbaarheid in dorpen en wijken, meer woningen, een slimme en klimaatrobuuste inrichting van het buitengebied én stedelijk gebied en een brede welvaartsagenda voor Noordoost-Brabant na 2029. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, EZ, IenW, JenV, LVVN, VWS.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Noordoost-Brabant II is € 25 miljoen.

Regio Deal Zuid-Limburg II

Zuid- en centraal westelijk Zuid-Limburg telt 374.335 inwoners. 70% hiervan woont in compact, sterk verstedelijkt en geïndustrialiseerd gebied. De regio heeft 220 km buitenlandse grens en ligt in een Europese agglomeratie met 4 miljoen inwoners, 5 universiteiten, 7 vliegvelden en 2 HSL-stations. Voor de kennisintensieve circulaire economie zijn de Brightlands campussen belangrijk. Het bijzondere en gevarieerde heuvellandschap is een belangrijke drager voor verdienvermogen én draagt bovendien bij aan de kwaliteit van wonen en leven. Tegelijkertijd hebben landbouw en recreatie impact op het landschap. In zowel steden als in kleinere kernen is tot slot sprake van meervoudige achterstanden en een stapeling van sociaal-maatschappelijke problemen. Zuid-Limburgse gemeenten staan structureel in de landelijke top-3 van armoedecijfers. In de Regio Deal Zuid-Limburg II werken Rijk en regio daarom samen aan het uitbouwen van de grens-overstijgende kenniseconomie, het versterken van het (unieke) cultuurlandschap en een circulaire biobased economie en het wegwerken van achterstanden in kwetsbare wijken. De eerste Regio Deal heeft de afgelopen twee jaren gefunctioneerd als vliegwiel voor regionale samenwerking en het versterken van de uitvoeringskracht. Zestien gemeenten ondertekenden in 2024 de Agenda Zuid-Limburg en in september 2025 is de stichting Samenwerking Zuid-Limburg opgericht, die programma's als de Regio Deal eenduidig aanstuurt. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, EZ, LNV, SZW, VWS, JenV, IenW, OCW.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Zuid-Limburg II is € 10 miljoen.

Regio Deal Waterland

De Regio Deal Waterland – jong voor oud en oud voor jong – is gericht op het versterken van de brede welvaart in de regio Waterland. Waterland is een unieke regio in Noord-Holland, met een mix van karakteristieke dorpen, historische stadjes, uitgestrekte polders en UNESCO-werelderfgoed. Tegelijkertijd staat de regio voor grote uitdagingen: vergrijzing, vertrek van jongeren, verouderde voorzieningen en druk op het lokale mkb. Rijk en regio voeren een meerjarig programma uit rond drie maatschappelijke opgaven: het behoud en aantrekken van jong talent; verduurzaming van de ouderenzorg; een toekomstbestendig, innovatief en vitaal mkb. Deze opgaven zijn vertaald naar 3 programmalijnen: Beter Wonen, Beter Leren en Beter Werken, met daar onder in totaal 14 actie-lijnen. Zo wordt gewerkt aan een integrale aanpak met onderwijs, bedrijven en jongeren zelf om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken. De regio zet ook in op samenwerking, preventie en nieuwe zorgmodellen om de kwaliteit van leven voor ouderen te verbeteren en het zorgsysteem toekomstbestendig te maken. En er wordt gewerkt aan het versterken van het ondernemersklimaat en het aanpakken van uitdagingen zoals arbeidsmarktkrapte, digitalisering en verduurzaming. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, EZ, IenW.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Waterland is € 13 miljoen.

Regio Deal Vitale Wijken II

De regio Utrecht-Amersfoort kent groei, maar niet overal in gelijke mate. In de wijken – Overvecht (Utrecht), Centrale As (Nieuwegein), Liendert (Amersfoort) en Vollenhove (Zeist) – zijn er structurele achterstanden op het gebied van armoede, perspectief, leefbaarheid en wijk economie. De kloof tussen deze kwetsbare wijken en beter presterende buurten groeit. Om deze ontwikkeling te keren, slaan de vier gemeenten samen met de provincie Utrecht en het Rijk de handen ineen in deze Regio Deal. Doel is

het versterken van de leefbaarheid en de sociaaleconomische positie van deze wijken. De aanpak het vergroten van de veerkracht en weerbaarheid van kwetsbare bewoners (kinderen, jongeren en (eenouder)gezinnen), het verbeteren van de leefomgeving samen met de buurt en het faciliteren van bewonersinitiatieven en op het stimuleren van de wijk economie door te investeren in lokaal ondernemerschap en in het creëren van (wijk)banen. Concrete investeringen omvatten onder meer de uitbreiding van de familieschool waar ouders ondersteuning krijgen bij de opvoeding van hun kinderen, weerbaarheidstrainingen voor jongeren, vernieuwing van de openbare ruimte en het creëren van ontmoetingsplekken. Lokale ondernemers worden ondersteund om sterker te verbinden met de wijk. De aanpak wordt gemonitord en geëvalueerd in samenwerking met kennisinstellingen en het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid, om zo te leren welke interventies het meest effectief zijn. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, JenV, SZW, VWS.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Vitale Wijken II is € 20 miljoen.

Regio Deal Barendrecht, Ridderkerk en Rotterdam

«Samen Sterker!» – zo luidt de inzet van de samenwerking binnen deze Regio Deal, in een regio die zich kenmerkt door een sterk economisch cluster in de AgroVersFood logistiek. De Regio Deal richt zich op het verduurzamen van de economische structuur en daarmee inwoners uit de regio perspectief te blijven bieden op een baan, aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en een gezondere en veiligere leefomgeving. Ondernijming wordt aangepakt door bewustwordingsacties bij bewoners en medewerkers en een sterke ketensamenwerking met de bedrijven. Hierbij is het doel om de illegale import van verboden middelen via de regionale logistieke sector te stoppen. De aanpak gericht op perspectief op werk en onderwijs voor iedereen wordt zichtbaar in de samenwerking met onderwijs en bedrijven voor de realisatie van een agrofood campus en bedrijfsopleidingen die gecertificeerd worden door het (middelbaar- en hoger) beroepsopleidingen. Voor een duurzame economie werkt de regio aan de oprichting van een energiecoöperatie met collectieve opwek en strategische simulaties. Energie zal optimaal en efficiënt opgewekt en gebruikt worden. Een AI gedreven infrastructuur versterkt de innovatiekracht van het cluster. De regio richt zich ook op de aanpak van reststromen voedsel en het verwaarden daarvan naar nieuwe producten die hun weg vinden naar bewoners. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, JenV, SZW, VWS.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Barendrecht, Ridderkerk en Rotterdam is € 8,3 miljoen.

Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen / Zeeland

Zeeland en het Rijk werken samen aan een *spiraal van versterking* in de grensregio en het landelijk gebied, waar de vergrijzing, het wegtrekken van jongeren en druk op de voorzieningen vragen om nieuwe vormen van leefbaarheid en samenwerking. De Regio Deal richt zich op het verbeteren van de leefomgeving, het behoud van essentiële voorzieningen en het vergroten van ontwikkelkansen voor inwoners. Met deze Regio Deal investeert het Rijk € 13 miljoen, aangevuld met minimaal € 30 miljoen aan regionale cofinanciering. In dorpen en wijken wordt zichtbaar gewerkt aan een prettig en gezond leefklimaat: meer groen, ruimte om te bewegen en te ontmoeten, en slimme oplossingen tegen wateroverlast en hittestress. Zo ontstaan plekken waar jong en oud zich thuis voelen en elkaar makkelijker vinden. Tegelijk wordt de toegang tot onderwijs, zorg en welzijn vernieuwd. Door voorzieningen te bundelen – zoals scholen, sport en zorg onder één dak – blijven basisvoorzieningen ook in kleine

kernen toekomstbestendig en dichtbij. Inwoners krijgen bovendien meer kansen om te leren, werken en gezond te leven. Onderwijs en werkgevers trekken samen op in trajecten en initiatieven om talent in Zeeland aan te trekken en te behouden. Met deze samenhangende aanpak werken we aan een Delta van de toekomst waar meer mensen graag wonen, ontspannen, werken en leren. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, VWS, OCW, SZW.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Zeeuws-Vlaanderen en Zeeland is € 13 miljoen.

Regio Deal Waarden van het Groene Hart

De gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard, Lopik, Molenlanden, Montfoort en Vijfheerenlanden werken in de Regio Deal *Waarden van het Groene Hart* samen aan de toekomst van dit unieke veenweidegebied. Het open landschap met een sterke landbouwsector staat voor grote maatschappelijke en ruimtelijke uitdagingen. De leefbaarheid van dorpen komt onder druk te staan door vergrijzing, vertrek van jongeren en een afnemend voorzieningenniveau. Tegelijk vragen de landbouwtransitie, bodemdaling, verminderde biodiversiteit en recreatiedruk om nieuwe, integrale oplossingen. De Regio Deal bundelt de krachten van overheden, waterschappen, provincies, ondernemers, onderwijs en inwoners om te werken aan drie doelen: vitale kernen en een sterk buitengebied met behoud van voorzieningen en sociale samenhang; een toekomstbestendige landbouw en krachtig economisch perspectief door innovatie en samenwerking tussen ondernemers en onderwijs; en het behoud en de versterking van het iconische landschap, met aandacht voor biodiversiteit, recreatie en klimaatbestendigheid. Zo ontstaat een regio waarin ruimte is voor wonen, werken, natuur en landbouw – met oog voor de leefomgeving van huidige én toekomstige generaties. De Regio Deal stimuleert daarbij kennisdeling en samenwerking tussen partijen. Leren door samen te doen. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, LVVN.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Waarden van het Groene Hart is € 18 miljoen.

Regio Deal Sierteeltregio

De Sierteeltregio, gevormd door het grondgebied van de greenportregio's Aalsmeer, Duin- en Bollenstreek en Boskoop, is een internationaal toonaangevend tuinbouwgebied waar de brede welvaart onder druk staat. De regio kampt met een kwetsbaar bodem- en watersysteem, een tekort aan vakmensen en een kwetsbare positie van arbeidsmigranten. Met de Regio Deal Sierteeltregio investeren Rijk en regio samen in een gezonde, inclusieve en toekomstbestendige regio. De deal richt zich op drie opgaven: het herstel van biodiversiteit en verbetering van bodem- en waterkwaliteit, het versterken van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, en het verbeteren van de woon- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten. Zichtbare resultaten zijn onder meer klimaatbestendige teeltgebieden, een visie op recreatie en toerisme om de drie Greenports beter en veiliger te verbinden voor recreatief gebruik, meer opleidingskansen voor jongeren, mensen zonder startkwalificatie en arbeidsmigranten in de groensector en nieuwe woonconcepten voor arbeidsmigranten. Daarmee versterkt de regio haar economische kracht én leefkwaliteit. In de Regio Deal Sierteeltregio wordt samengewerkt door veertien gemeenten, de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland, de Greenports Aalsmeer, Duin- en Bollenstreek en Boskoop, de Economic Boards Duin- en Bollenstreek en Alphen aan den Rijn, en onderwijs- en

kennisinstellingen Yuverta, mboRijnland, Resilient Delta en ACCEZ. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, LVVN, SZW.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Sierteeltregio is € 10 miljoen.

Regio Deal Zuid-Hollandse Groeikernen

De Zuid-Hollandse groeikernen – Capelle aan den IJssel, Nissewaard en Zoetermeer – staan voor de uitdaging om hun massaal verouderde, eenzijdige woningvoorraad en kwetsbare sociale structuur toekomstbestendig te maken. De Regio Deal richt zich op het versterken van de kwaliteit van de leefomgeving, het vergroten van kansengelijkheid voor jongeren en het verbeteren van bestaanszekerheid. Concreet betekent dit onder meer dat in elke gemeente een «living lab» wordt ingericht, waar vernieuwende projecten worden uitgevoerd die direct merkbaar zijn voor inwoners. Zo wordt in Zoetermeer de voormalige kerk Oase getransformeerd tot een gemeenschapshub voor ontmoeting en zelfredzaamheid, krijgt de wijk Schollebaar in Capelle aan den IJssel een groene en veilige herinrichting van de openbare ruimte, wordt in Nissewaard sociale programmering verbonden aan het wijkcentrum, wijkpunt en de basischolen in De Akkers. Deze Regio Deal beoogt zo een zichtbare impuls te geven aan leefbaarheid, ontwikkelkansen en sociale samenhang in de groeikernen. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK, IenW, JenV, SZW, VWS.

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Zuid-Hollandse Groeikernen is € 10 miljoen.

Regio Deal Bonaire

Sinds 2010 heeft Bonaire een snelle ontwikkeling doorgemaakt. Het aantal inwoners steeg van 15.679 in 2011 naar 25.133 in 2024 en groeit naar verwachting verder tot 30.500 in 2035. De infrastructuur en voorzieningen op Bonaire hebben de sterke bevolkings- en toerismegroei niet kunnen bijbenen. Immigratie zet druk op sociale cohesie en vergroot ongelijkheid. Investeringen in (deels) ontbrekende voorzieningen is essentieel gezien de armoede, hoge kosten van levensonderhoud en de afhankelijkheid van toerisme. Met de Regio Deal wordt € 13 miljoen geïnvesteerd via twee programmalijnen, namelijk het bevorderen van de fysieke en sociale verbondenheid en bereikbaarheid op het eiland en het vergroten van de zelfredzaamheid van Bonaire door het verbreden van de economische ontwikkeling en het verlagen van de kosten van levensonderhoud voor burgers en bedrijven. Binnen deze programmalijnen vallen investeringen in een multifunctioneel centrum, verbetering van de waterhuishouding, veilige schoolbereikbaarheid, openbaar vervoer, verduurzaming van scholen en het realiseren van een containerdepot. Namens het Rijk zijn de volgende ministeries betrokken: VRO, BZK (inclusief Koninkrijksrelaties).

De Rijksbijdrage voor Regio Deal Bonaire is € 13 miljoen.